

MARINA SMOKVINA

O HRVATSKOJ ARHITEKTURI NAPISI, ESEJI, POLEMIKE, STUDIJE

AUTOR ODABIRA: NEVEN ŠEGVIĆ

ON CROATIAN ARCHITECTURE WRITINGS, ESSAYS, DEBATES, STUDIES

SELECTED BY: NEVEN ŠEGVIĆ

A collection of texts entitled *On Croatian Architecture – Writings, essays, debates, studies* is a republished edition in honour of the 100th anniversary of the professor's birth. The compendium is extracted from the 'catalogue' "Atlas of 20th Century Croatian Architects". It brings together more than forty texts in chronological order taken from the published original resources. Twenty-seven selected authors open up various levels of the discourse on the 20th century Croatian architecture, identify its special characteristics, acknowledge its value and record its achievements.

Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
2. dopunjeno izdanje, Zagreb, 2017.
[1. izdanje, Zagreb, 1992.]

Str. 192, ilustrirano, podaci o autorima članaka
[20,4/29 cm, cb, meki uvez, hrvatski]

Predgovor: Neven Šegvić
Recenzenti: Hildegard Auf-Franic,
Nenad Fabijanic, Ivan Juras
Pripremili: Ariana Stulhofer, Andrej Uchytíl

ISBN 978-953-8042-24-9
CIP 000952079 [NSK Zagreb]

Ponovljeno izdanje zbirke tekstova „O hrvatskoj arhitekturi – napisi, eseji, polemike, studije” u odabiru arhitekta Nevena Šegvića tiskano je kao prilog inicijativi obilježavanja stote godišnjice profesorova rođenja na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu. Ovaj je kompendij ‘memento’ istraživanjima u ‘querformatu’ A4, tehnikom fotokopirne reprodukcije, koja su se osamdesetih godina odvijala u sklopu Šegvićeva projekta „Atlas arhitekture Republike Hrvatske – XX. vijek” i rezultirala nizom ‘radnih monografija’ arhitekata objavljivanih u fakultetskoj nakladi. Prvi je put publiciran prije dvadeset pet godina, u godini Šegvićeve smrti. Za objavu su ga pripremili, tada pripravnici na projektu, prof. dr.sc. Ariana Stulhofer i prof. dr.sc. Andrej Uchytíl, ujedno i inicijatori ovoga reizdanja. Knjiga okuplja više od četrdeset kronološki poredanih tekstova preuzetih iz tiskanih izvornika. Kako i sam napominje, Šegvić u odabiru nije preferirao priloge koji teže jednoznačnim zaključcima i nude gotove odgovore, već upravo one koji „nose polemičke prizvuke”. Dvadesetsedmero odabranih autora otvara različite razine diskursa o Hrvatskoj arhitekturi dvadesetoga stoljeća. U dijalogu, uz arhitekta, uključeni povjesničari um-

jetnosti, teoretičari, kritičari, arheolozi, književnici... Optika o disciplini na taj je način uzdignuta iz usko strukovnog na širok kulturološki okvir.

‘Poglavlje’ pregnantnih polemika inicijalnog razdoblja počinje Kovačicevim napisom „Moderna arhitektura”. Idućih dvadesetak tekstova živo opisuje prilike u kojima ona nastaje, oblikuje ciljeve i raščiscava pojmove. Njezini su dosezi zabilježeni, četiri desetljeća poslije, u priloženim tekstovima Stjepana Planica i Vlade Potočnjaka. Nekoliko ‘uvodnih’ razmatranja iz poslijeratnog razdoblja potvrđuju kontinuitet prijeratne moderne. Štoviše, sada je, s odmakom, postavljaju u znatno širi, svestraniji okvir. Mohorovićić uvodi pojam ‘poopćenog funkcionalizma’, a Šegvić ocrtava njezine tokove, isčitava posebnosti i utvrđuje vrijednosti. Vidi ih u „širokom metodskom zahvatu uz neprihvatanje doktrinarnih konstruktivističkih ili funkcionalističkih stavova” i stvaralackoj metodi „koja polazi od prostorne koncepcije” uz nezaobilazno informiranje suvremenosti poukama ukotvijenim u arhitektonsku prošlost. Sedamdesete godine donose niz analitičkih opservacija o aktualnim problemima urbanizma,

izgradnje obale, interpolacija i zaštite gradi-
teljskog nasljeđa. Nekoliko pregleda realiziranih i nerealiziranih djela poslijeratne arhitekture autora Žarka Domljana, Vladimira Gvozdanovića, Antoanete Pasinović i Tomislava Odaka – u ovome izdanju dopunjeno nezaobilaznim Šegvićevim teorijskim okvirom istoimene izložbe „Stanje stvari, jedno viđenje 1945.-1985.” – dobili su novu dimenziju, a ova čitanka svoj autorski zaključak.

Aktualnost ove svojevrsne antologije leži u bogatstvu tema i slojevitosti podastrih razmišljanja. Izvrсна je čitanka svakoga studenta arhitekture, kao i svakoga zainteresiranog pojedinca, prilika za razumijevanje i usvajanje znanja o suvremenoj prošlosti hrvatske arhitekture. Temelj je i poticaj za usmjeravanje vlastita djelovanja i inspiracija za aktualne zadatke. „Atlas” već gotovo četiri desetljeća „... oblikuje obilnu gradu za produbljivanje naših saznanja o bīcu arhitekture, o njegovoj povijesti. Tako se svi skupa osposobljavamo za kontinuirani dijalog, što je i svrha angažmana...” (iz predgovora N.Š.). Nadamo se i drugom reizdanjima „Atlasovih” publikacija, a uskoro očekujemo i njegovo najavljeno digitalno izdanje.